



МИКОЛА ВАСИЛЬОВИЧ ЖЕЛТОВСЬКИЙ

До 50-річчя від дня народження (1946—1995)

З лютого цього року виповнилося 50 років з дня народження визначного українського вченого зі світовим ім'ям в галузі молекулярної біофізики, кандидата біологічних наук, старшого наукового співробітника, доцента, члена Нью-Йоркської Академії Наук Миколи Васильовича Желтовського, котрий стояв біля витоків розвитку в Україні важливого напрямку молекулярної та квантової біофізики — вивчення фізико-хімічної природи елементарних процесів білково-нуклеїнового впізнання.

Перший етап творчої діяльності М. В. Желтовського після закінчення в 1969 році з відзнакою біологічного факультету Київського державного університету ім. Тараса Шевченка розпочався в Інституті теоретичної фізики НАН України. Тут після закінчення аспірантури під керівництвом З. І. Данилова він у 1975 році захистив кандидатську дисертацію, присвячену теоретичному вивченню міжмолекулярних взаємодій, що стабілізують асоціати нуклеотидних основ.

У 1976 році М. В. Желтовський очолює новостворену в Інституті молекулярної біології та генетики НАН України лабораторію (з 1986 р. — відділ) молекулярної біофізики і одним з перших у країні розпочинає дослідження елементарних фізико-хімічних механізмів перебігу білково-нуклеїнового впізнання на низькомолекулярних модельних системах за допомогою біофізичного (УФ, ІЧ і Раманівська спектроскопія, ЯМР) та комп'ютерного (в рамках напівемпіричних квантово-механічних методів) експерименту. За цей час під керівництвом М. В. Желтовського було захищено дві кандидатські дисертації, опубліковано близько 100 наукових праць в авторитетних вітчизняних та зарубіжних виданнях.

М. В. Желтовський органічно поєднував наукову роботу з організаційною — багато сил і енергії він доклав протягом 12 років на посаді

заступника директора Інституту молекулярної біології та генетики НАН України з наукової роботи та як заступник головного редактора журналу «Біополімери і клітина». Значну увагу він приділяв вихованню наукових кадрів. За його активної участі на базі Інституту молекулярної біології та генетики НАН України було створено філію кафедри біохімії Київського держуніверситету ім. Тараса Шевченка, де Микола Васильович з часу її заснування читав спецкурс з молекулярної біофізики та проводив спецпрактикум, котрі користувалися великою популярністю поміж студентів.

Неординарна ерудиція та високий талант, залюбленість у науку та безмежна їй відданість, могутня енергія і повсякденний напружений труд вченого і організатора науки були взірцевими рисами яскравої і творчої особистості — Миколи Васильовича Желтовського, який тактовно, інтелігентно прищеплював їх своїм учням і колегам.

З нами назавжди залишиться його науковий доробок — вагомий внесок у розвиток вітчизняної біофізики — та світла пам'ять про обдарованого вченого, вимогливого і справедливого керівника, хорошу і широчину людини.